

Priročnik za soupravljanje poti med piranskimi vrtovi

v tem dokumentu so zbrani vsi predlogi udeležencev

4.marec 2023, Mestna galerija Piran

Upravljanje javnega, soupravljanje skupnega

- Javno je vezano na lastništvo, skupnostno je nekaj kar ni nujno vezano na lastništvo in je lahko tudi v zasebni lasti
- Skupnostno je pomembno za vse - primer poti na kateri se lahko zgodi več reči (javno dobro): Če se zruši zid naprimer
- Alternative uporaba zasebnikov na lepih lokacijah ob morju
- **Kaj je skupno dobro: dediščina (snovna, nesnovna) običaji in vedute -razgledi (niso dediščina)**
- Ob skupnih poteh nekdo postavi hišo iz ograjo in zapre razgled: uzurpacija prostora
- Močna razsvetljava uniči skupno dobro
- Izgubimo kos poti, če kdo zaradi zasebnih interesov
- **Kako rešujemo? Kdo upravlja s skupnimi potmi?**
- Glavno nalogo pri upravljanju s skupnim prostorom ima Občina Piran. Občina Ankaran je opozorila na pomen OPN, da se vzpostavi vrednote v prostoru in vzpostavi kriterije za skupno dobro
- **Javi prostor je element demokracije. Uporablja se ga pod enakimi pogoji**
- Kakovostno upravljanje z javnim prostorom dviga kakovost življenja prebivalcev in obiskovalcev
- Odgovoren odnos do javnega skupnega
- **Dvigovanje zavesti (delavnica) o pomenu soupravljanja skupnostnega (občina, univerza, civilna družba - prebivalci in posamezniki).**
- na spletni strani socialnih omrežjih dvigujemo zavest ostalim, ki niso bli prisoptni
- **Kako reševati konflikte? Uzurpacijo javnega prostora je potrebno preprečevati in reševati konflikte med uzurpatorji in skrbniki.**
- **Izobraževanje planerjev in načrtovalcev in različnih deležnikov v prostoru o kvaliteti, identiteti in estetiki prostora.**
- (Ali je prav na pundi 5 različnih znakov za piran na najlepssm razgledu- cimnvec sse pogoovarjati in kako ta problem resiti)
- **Participatovni pristop - zbiranje pobud in na podlagi krterijev Občina Piran izbere najprimernejšo ra realizacijo.**
- **Skupnostni inters ni seštevek partikularnih interesov, postaviti ga moramo v okviru skupnosti.**
- Ko govorimo o javnem se pričakuje, da bo probleme reševal nekdo drug, ce govoprimo o skupnem konflikte resujemo znotraj skupnosti. Zasebni interes nima toliko moci da bi porušil sistem
- **Skupnost mora predstaviti vrednote, na podlagi katerih vrednotimo kaj je bolj pomembno.**

Skrbniki ali lastniki

- Smo in postajamo družba skrbnikov, prejsnje generacije so bile družba lastnikov
- Piran je mesto kot družinska hiša: dnevna soba je Tartinijev trg, kuhinja je vrt na hribu, morje in tržnica, spalnice so prazne spalne hiše - vikendi.
- Piran ne sme postati mrtvo mesto! Ne sme biti samo kulisa. Spalnica - spalno mesto - ~~piran je mrtvo mesto~~ - želim živo mesto. Piran je medkulturni in večkulturni prostor.
- Iz hiše prehod na skupnostne prostore - kako zadržat mlade prebivalce v Piranu - kakšne so infrastrukture - ni banke, mesnice, tehničnih trgovin, ~~problematica je prometna povezava in mirujoči promet~~
- Če je Piran kot hiša, zanjo skrbimo kot bi skrbeli za lastno hišo. S tem ustvarjamo skupnost, na ta način moramo skrbeti tudi za mesto.
- Potrebne so spodbude za mlade in stareše - kvalitetne oblike zaposlitve, bivanje in stanovanje ter družabno življenje (za srečevanje v skupnem prostoru).
- Skupnostni prostori so pritličja, trgi in ulice in javni prostori (dvorane, knjižnice, gledališče). Potrebno jih je regulirati.
- Regulirati prostore, ki, hostli,airbnb so zaprti, prtlicja se morajo osvoboditi teh programov
- Prebivalci se morajo vključevati, mesto kot skupnost je mesto kot družina.
- Posamezniki iz KS dali predigo za popis vega lastništva občine, stanovanj in vrtov.
- Prazna stanovanja naj se evidentira, oceni in jih da v stroškovni najem različnim generacijam.
- Kar naredjo za vzpostavitev boljših pogojev se obracuna in se jim omogoci in uposteva pri kasnejšem odkupu - tega ni bilo narejenega nič
- V Budicinovi ulici 30 let prazna hiša v soslantistvo občine in privatnikom. Ker nista razdelila od koga je kaj ni nasljena 30 let

Zaščitena območja in ogrožene vrste

- Potrebna je zaščita Fiese, Sečoveljskih solin, Strunjanskih solin, Klifa, Rtu Madona s svetilnikom. Gre za bogastvo raznovrstnih tipov območij, ki jih je potrebno do leta 2030 zaščititi. Za morje velja 10 % zaščite kot naravni rezervat, ostalo po različnih stopnjah zaščite, za kopno pa ni takega cilja.
- Pomembno je uvesti zaščito sladke vode, ki je degradirana zaradi neustreznega načrtovanja in urejanja prostora (Fornače, Fiesa, deževnica, reke in potoki).
- NBS (Nature based solution), Projekt Pot Štorta, je primer dobre prakse v času podnebnih sprememb.
- (črna gradnja, nw+uastreyno opremljeni ni povezano (kamp...))
- Vzdrževanje ljudi-vzdrževani zidu-znanje v rokah (TERASE V SISTEM, KI BI FUNKCIONIRAL)
- Sečovekjske soline (edinstveni park!) unesco NI- in je ydaj GRAVE
- Rešitev bi se morala oblikovati v dogovarjanju med krajanji, začasnimi prebivalci in občino.
- Ana, želi dobiti zanemarjen vrt (komunikacija z občino, posredno)
- Osnovna stvar pri solinah-je znanje kako se upravljajo, pridelava se začne pozimi (muzej solin propada), so v dnevih kulturne dediščine (2 dni v solinah), kako ga upravljati
- Prekrivanje različnih tipov zaščite naravne in kulturne dediščine je Rt Madona s svetilnikom. (certifikat, kjer bi bilo območje s posebnim načinom upravljanja,
- Svetilnik-lastnik občina, upravljajo italijanska skupnost, svetilnik tudi naj bo kulturna dediščina
- Prostor pred cerkvijo-sam asfalt
- Primer gradnje nekoč: hiše grajene na prodnikih z vodnim zbiralnikom v kleti, danes so betonirane, zato je to problem pri poplavih zaradi dvigovanja morja. Upoštevati in najti znanja kako staro vedenje prilagoditi za sodobni čas.
- Pomembno je medgeneracijsko in medkulturno povezovanje.
- Dvig morja, hiše so bile zgrajene na prodnikih, kleti zabetonirane zdaj
- društvo Škver,- dijaki skupni prostor za pogovor, medgeneracijsko povezovanje
- Medgeneracijsko povezovanje, soseska z medgeneracijsko povezavo
- Zavod za varšavo kulturne dediščine
- Stareši ljudje - pirančanke se izseljuje iz Pirana italijanska manjšina - težko življenje

Piran in turizem

- Trajnostni turizem - družbena, okoljska in ekonomska trajnost
- Problem Pirana in življenja prebivalcev s turizmom
- Vikend turisti, turisti, ki prenočijo v Piranu in enodnevni obiskovalci
- **Stalno prebivalstvo je v upadanju, turisti in občasni prebivalci naraščajo, kar je preseгло nosilne sposobnosti mesta.**
- **Razvijati je potrebno kvalitetna delovna mesta (ne samo v turizmu) v visoki tehnologiji, dejavnosti v kulturi, umetnosti, obrti in trgovini, da mesto postane odporno mesto.**
- Problem v mestu je da ni ustrezne nastanitve
- V prostorih Občine Piran se razvija posel, veliko izmed njih bi se lahko v nezasedenih dogajalo življenje
- Druga pot je razvoj upravljanja prostora in dejavnosti - modeli turizma airbnb in sobodajalstvo življenje postaja neznosno
- **Potrebno je omejiti namensko rabo prostorov, kjer se nadzira regulacijo prostorov namenjenih nastanitvenim dejavnostim.**
- niso prostori namenjeni nastanitveni dejavnosti ampak so tam mestotvorne dejavnosti (trgovine, ateljeji butiki, kolesa, kruh) narediti mesto in ponovna naselitev prebivalstva in ustvariti ponudbo - gledati katere
- **Poudariti in razvijati atrakcije, ki naredijo Piran zanimiv čez celo leto in so povezane z morjem, kulturo in dediščino.**
- Imamo največji akvarij na Jadranu
- življenje - sprememba delovnega časa - trgovine zvečer odprte, primanjkuje dejavnosti za mlade
- Piran je zgodba za nepovratna evropska sredstva
- **Oblikovati koordinacijsko telo (upravnik), ki bi koordiniralo različne deležnike, ki so sedaj nepovezani.**
- **Piran nima banke, mesnice, cvetličarne, tehnične trgovine (mestotvorne dejavnosti).**